

Muusikauudiseid eestist

EMTA NOORTEAKADEEMIA

Eesti muusika- ja teatriakadeemias alustab sügisest tööd EMTA noorteakadeemia. Selle eesmärk on toetada noori muusikalisi andeid ning anda neile võimalus saada osa EMTA-s pakutavast haridusest. Noorteakadeemia annab seal õppijale võimaluse käia regulaarselt erialatundides EMTA õppejõu juures, osaleda meistrkursustel ja kammermuusikaprojektides ning esineda EMTA saalides toimuvatel kontsertidel. Samuti on plaanis korraldada muusikalist ja kultuurilist silmaringi avardavaid loenguid ning seminare.

EESTI MUUSIKA-JA TEATRIAKADEEMIA

Programmi edukaks toimimiseks peab EMTA väga oluliseks koostööd Eesti muusikakoolidega ning valdkonna erialaliitudega. Noor andekas pilliõppija võib samaaegselt olla mõne muusikakooli õpilane ning kuuluda EMTA noorteakadeemiasse - hea kontakt muusikakooli erialaõppejõu ning EMTA pedagoogi vahel aitab tagada õpilase parima võimaliku arengu. Vt <https://eamt.ee/noorteakadeemia/>.

EMTA ESSEEKONKURSS NOORTELE

Eesti muusika- ja teatriakadeemia muusikateaduse, interpretatsiooni- ja muusikapedagoogika osakond korraldas noortele esseekonkursi "Mina ja muusika - muusika ja mina". Gümnaasiumiklasside õpilastelt laekus kokku 26 tööd. Osalejad olid vanuses 16-19 aastat, neist kõige enam abituriente - 12. Koolid, kust esseid saadeti, olid Viimsi, Tartu Kristjan Jaak Petersoni, Treffneri, Põlva, Sindi, Toila, Võru, Kadrina KK ja Kanepi gümnaasium, Pärnu ühisgümnaasium ja Tallinna muusikakeskkool. Töid hindas žürii koosseisus prof Kristi Kiilu, prof Lembit Orgse ja prof Toomas Siitan. Eripreemiad andis välja ajakiri Muusika.

TULEMUSED:

I preemia (100 eur) - Grete Kaio (Kristjan Jaak Petersoni G, X kLass); II preemia (50 eur) - Annika Arrak (Treffneri G, XII klass); III preemia (40 eur) - Sirelin Punt (Võru G, XI klass).

Eripreemiad: Hele-Riin Hallik (Viimsi G, XII klass), Johanna Roos (Pärnu ÜG, XII klass), Jorgen Tiigisoone (Viimsi G, XII klass).

Ajakirja Muusika eripreemiad: Crete Kaio, Johanna Roos, Gerda Jamsja (Kadrina KK, XI klass), Kristin Pintson (Põlva G, XII klass).

Viljandi Kultuuriakadeemia direktor on Juko-Mart Kõlar
Aprilli lõpul valis Tartu ülikooli senat Viljandi kultuuriakadeemia

Muusika

01.07.2020 00:00

Juko-Mart Kõlar

39,40,41

Rahvusoper Estonia

Aivar Mäe

Ballett

Ooper

Muusikal

(VKA) uueks direktoriks loomeettevõtluse ja juhtimise lektori ning VKA kultuurhariduse osakonna juhataja Joko-Mart Kõlari. Kõlar on VKA senise töötajana hästi kursis õppeasutuse positsiooni ja probleemidega.

"Viljandi kultuuriakadeemial on Tartu ülikooli nägu ja tegu, aga me oleme ühtlasi kohapealne kompetentsi- ja innovatsioonikeskus. Näen, et loova koolina on meil suurepärane võimalus luua ja arendada koostöös ülikooli, kohalike ettevõtete ja organisatsioonidega tarku tooteid ja teenuseid ning lõppkokkuvõttes tuua piirkonda juurde suure lisandväärtusega töökohti," sõnas uus direktor. Veel soovib Kõlar senisest suuremat rõhku panna kultuuriakadeemia rahvusvahelistumisele. Joko-Mart Kõlar on lõpetanud 2006. aastal Eesti humanitaarinstituudi sotsioloogia, 2009. aastal Sibeliuse akadeemia kultuurikorralduse alal (MA) ja saanud 2019. aastal Estonian Business Schoolis doktorikraadi juhtimisteadustes. Ta oli aastatel 2014-2019 ERSO ja Eesti Filharmoonia Kammerkoori nõukogu esimees, 2013-2019 kultuuriministeriumi muusikanõunik ja kultuuriekspordi nõunik. Tal on praktiline kogemus loomeettevõtjana muusikatööstuse valdkonnas. Tal on ka palju pedagoogilisi kogemusi, sest alates 2010. aastast on ta pidanud küllalisõppejõuna loomeettevõtluse loenguid kuues kõrgkoolis. Kõlar on kolme teaduspublikatsiooni autor ja kahe loomeettevõtlust käsitleva raamatu kaasautor. VKA senine direktor oli alates 2015. aastast džässpianist ja helilooja Inaki Sandoval Campillo.

Rahvusooper Estonia loodab riigilt toetust saada

Rahvusooper Estonia kohtus 11. juunil riigikogu kultuurikomisjoniga ja küsis riigilt toetuseks 960 000 eurot. Praegu annab riik ooperimajale aastas 9,3 miljonit eurot toetust, millest teater maksab riigile maksudena tagasi 5,3 miljonit. Palkadeks kuulub aastas 10,2 miljonit eurot. Kogu aastaeelarve on 15 miljonit eurot ja rahvusooperil on kohustus teenida ise 40% eelarvest ehk 6 miljonit eurot. Seega surve omatu lule on suur.

"Meie lavatehnika on 30 aastat vana ja tegemist on esimeste IT-lahendustega. Neid ettevõtteid Prantsusmaal ja Austraalias, kes meile selle süsteemi üles panid, enam ei eksisteeri. See tähendab, et uuendada tuleb kogu süsteem," sõnas rahvusooperi direktor Aivar Mäe. Lavatehnika ütles Estonias üles hooaja alguses ja kui toetusraha jääb saamata, tuleb jätkata plaan B-ga ja teha kõike käsitsi.

Rahvusooper on Euroopas kõige väiksemate honoraride maksja.

"Paraku ei suuda me honoraride osas konkureerida lähiriikidega, sh Läti ja Leeduga. Seal on honorarid ligi kaks korda kõrgemad. Läti ja Leedu ooperimajadel on kohustus juurde teenida 15% eelarvest ehk nende majanduslikud riskid on oluliselt väiksemad." Mullu jäi teater 270 000 euroga miinusesse. Suurim kulu oli toona

jaanuarikuine gastroll Moskvasse, kus ühe nädala jooksul anti Suures Teatris viis külalisetendust. Oodatust tagasihoidlikumaks kujunes publiku huvi muusikali "West Side Story" vastu. Tegemist oli Eestis uudse Lähenemisega muusikali esitamisele, sest etendusel oli kaks koosseisu - üks välismaistest, teine Eesti artistidest. Taolisi kunstilisi riske tuleb Mäe sõnul võtta. Muusikali pidi mängitama ka tänavu suvel, kuid need jäävad piirangute tõttu ära.

Praeguse seisuga plaanib Estonia koondada 37 toitlustusega seotud töökohta ja 6 orkestranti. "Eelkõige loodan ma siseturismile. Me peame ise oma majanduse käima tõmbama, me ei saa teiste peale loota. Kui me ise tarbime ja näeme selleks vaeva, siis küll tuleb tagantjärele ka turism," arvas Mäe. Teda ei köida ka mõte teha asju olude sunnil veebis, sest ta ei pea seda päris õigeks teatriks. "Sõnateatriga kannatab seda teha, aga muusika puhul on kvaliteedinõuded hoopis teised. Sa võid seda natuke teha, aga see tüütab ära."

Eriolukorra tõttu ootamatult lühikeseks kujunenud 114. hooajal andis rahvusooper kokku 283 etendust ja kontserti, mida külastas 121 321 teatrisõpra. Etendustegevuse peatudes kolis Estonia oma ettevõtmised internetti ja need kogusid ühtekokku 583 400 vaatamist. Teatrisaalis toimunud etendustest kogusid kõige enam vaatajaid Wagneri ooper "Lendav hollandlane", ballett "Alice Imedemaal" ning muusikal "Viiuldaja katusel".

Estonia alustab oma uut hooaega 1. septembril balleti "Anna Karenina" esietendusega

Helena Tulve ja Age Veeroosi uudisteosed New Yorgis ja Bonnis

New Yorgis nüüdismuusika ühenduse Bang on a Can maratonkontserdiltuli esiettekandele Helena Tulve uus teos soolotšellole "Without love atoms would stop spinning". Selliseid kontserte korraldab Bang on a Can juba alates 1987. aastast. Olude sunnil korraldati seekord kuuetunnine, uue kavaga veebikontsert.

Euroopast pärit heliloojaid oli kavas üsna vähe, Baltimaadelt kõlas esiettekandes veel vaid Leedulanna Žibuokle Martinaityte uusteos. Maratonkontserti oli võimalik kuulata ka Eestis aadressil <https://marathon2020.bangonacan.org/>.

■
Ludwigvan Beethoveni sünnilinnas Bonnis toimub tema 250. sünniaastapäeva tähistamisel erakordse haardega klaverimuusika sündmus "250 piano pieces for Beethoven". Ürituse algatas Bonnis elav muusikategelane Susanne Kessel, organisator, pianist-moderaator, toimetaja, produtsent ning nootide trükis kaasavaldaja, kes tellis ja sai kokku 261 uut klaveripala rohkem kui 250 heliloojalt 47 riigist üle maailma. Valitute hulgas oli ka Age Veeroos, kes kirjutas Beethoveni "Waldsteini sonaadist"

inspireeritud teose "Imaginäre Sõnate op. 53". See valmis sügiseks 2019, esiettekanne oli 30. jaanuaril Bonnis. Valituks ei osutunud ei soome, läti, leedu ega vene heliloojaid.

Kõik saabunud teosed Kessel ka salvestas Westdeutsche Rundfunkis (WDR) ning noodid kirjastas Londonis asuv Editions Musica Ferrum. Kogu hiiglaslik materjal on jaotatud kümnesse kogumikku, neist igas 25-30 pala. Age Veeroosi teos on kogumiku IX köites. Maratoni viimane kontsert leiab aset 28. novembril Bonnis Beethoveni majamuuseumi kammersaalis.

KONKURSID

Jekaterina Rostovtseva õpilased osalesid juuni aLgul edukalt kahel rahvusvahelisel onlinels peetud konkursil.

Rahvusvaheline Põhjamaade klaverikonkurss: Aleksandra Galushkina - klaver I kategooria III koht, Sofia Agnesa Kirsimaa - klaver III kategooria II koht; Kadri Meitus, Roman Gorbachev, Maria Kurbatova - diplomid.

Maaailma klaveriõpetajate liidu Soome (WPTA Finland) II rahvusvaheline klaverikonkurss: Aleksandra Galushkina - B-kategooria kuldmedal, Kadri Meitus - F-kategooria pronksmedal, Roman Gorbachev ja Maria Kurbatova - B-kategooria tänuauhind.

Mälestustähis Ludvig Juhti s ünnikohas väägveres

24. juulil 189A-. aastal sündis Tartumaal Väägvere külas Oja talus elanud Juhtide peresse esiklaps, kes sai nimeks Ludvig Aleksander. Muusikalembene taluperemees isa Kaarel (1872-1919) lõi aktiivselt kaasa kuulsas Väägvere pasunakooris, musikaalsed olid ka pere nooremad lapsed - nii õde Marta (1899-7), kes mängis flööti, kui ka vend Oskar (1905-1991). Ent ludvigi jõudmine muusika juurde ei kulgenud just kõige sirgemat ja siledamat teed mööda - 8-aa5taselt kooliteed alustanud poisi aukartus ja hirm auväärse David Otto Wirkahusi ees sundis teda suud nii kõvasti kinni pigistama, et sealt ei tulnud välja isegi mitte lauluhäält, pilli puhumisest rääkimata. Juht ise kirjutab oma mälestustes, et ta küll proovinud kodus vahel salamahti isa kornetist häält kätte saada, aga see lõppenud alati "isa paukumise või juustest tutistamisega". Noorest mehest pidi saama õpetatud agronoom, kes võtab vanemate talu üle ja haritud mehena tegeleb hobi korras ka puhkpillimuusikaga. Saatust tahtis aga teisiti. Peeter Wirkhaus kutsus Ludvigi oma orkestrisse trombooni mängima, kuid seal vaimustus noormees hoopis kontrabassist. Juht on oma mälestustes kirjutanud, kuidas teda lummas selle pilli müstiline ning võimas kõla - see oli midagi kuninglikku.

1913. aastal Tartus iseseisvat elu alustanud noormees teenis elatist kinodes algultrombooni, hiljem kontrabassi mängides, võttes samal ajal kontrabassitunde Peterburi konservatooriumi haridusega Adolf Helderilt (1889-1927). Ajad ja olud olid heitlikud

ning Ludvig Juhti soov ennast professionaalse kontrabassimängijana tõestada ning pillimänguga elatada viis teda mõneks ajaks nii Peterburi, Helsingisse, Berliini, Londonisse kui Riiga ja tõi lühemateks või pikemateks (vahe)peatusteks tagasi Eestisse. Juht püüdis tähelepanu võita ka sooloesinemistega, ent kontrabassikontserdid olid tollal üsna haruldased. "Vanasti öeldi mu kontserdile tulles: nüüd saab naerda. Aga nüüd tuleb rahvast murdu ja tõsiselt," on Juht seda perioodi meenutanud 1939. aastal ajalehes Uus Eesti.

1934. aastast kuni oma surmani 1957. aastal töötas Juht Bostoni sümfooniaorkestris, tehes paralleelselt ka õppejõu-tööd. Ta asutas 1936. aastal Bostonis Eesti seltsi ja oli selle kauaaegne esimees. Juhti tellimisel kirjutas Nõukogude okupatsiooni eest Stockholmist siirdunud helilooja Eduard Tubin 1948. aastal kontrabassikontserdi. Ludvig Juht sai rahvusvaheliselt tuntud kontrabassivirtuoosiks ennekõike tänu oma visadusele, töökusele ja tahtejõule. Kui Juht esines, oli tema kavas alati ka eesti muusika, sealhulgas tema enda komponeeritud palad. Ludvig Juhtil oli kaks soovi: et ta põrm ja kontrabass saaksid Nõukogude okupatsioonist vabanenud Eestisse. Esimene soov täitus 1994. aastal, mil tema ja abikaasa Amanda säilmed maeti ümber Tallinna Metsakalmistule. Teine soov on seni veeltäitumata.

Koostöös Tartu valla ning Tartu valla muusikakooliga valmis mälestustahvel, meenutamaks ja mälestamaks väljapaistvat instrumentalisti ning suurmeest ka tema sünnikohas. Suurtänu perekond Mändsaarele, praegusele Oja talu omanikule, kes seda algatust kõigiti toetas. Ludvig Juht on oma mälestustes kirjutanud, et just kodunurgas äratati tema esimesed tunded muusika vastu ning sealt on jäänud tema ilusamad mälestused.

Juko-Mart Kõlar